

Projekt & Affärer

4/10

STAD I FÖRÄNDRING

FOTO: BERNDTJOEL GUNNARSSON/MATTON COLLECTION

UNITED
BY OUR
DIFFERENCE

GOD JUL

December är tillbakablickarnas månad. Dags att sammanfatta det gångna året, som för WSP Sveriges del varit mycket bra och stabilt.

För min del minns jag givetvis den fantastiska cykelfärd jag genomförde genom hela Sverige under försommaren. Totalt cyklade jag 360 mil och besökte på vägen de allra flesta av WSPs kontor i landet. En upplevelse jag aldrig kommer att glömma. Cykling var också en del av den energikampanj WSP genomförde förra året och som samtidigt genererade bidrag till Solvatten, en uppfinning som renar vatten och förenklar livet för många fattiga familjer i Afrika.

Vi har även haft ett samarbete med Stadsmissionen under året och bland annat samlat in kläder på kontoren i Stockholm och Göteborg. Det känns bra att kunna bidra med konkret hjälp som verkligen kommer till nytta. Stadsmissionen har med sina samarbetspartners hjälp kunnat hjälpa hemlösa med bostad, drivit dagverksamhet för hemlösa kvinnor, haft

nattjour för utsatta ungdomar och ordnat kollektivsamhet för barn. Vi kommer att fortsätta att stödja både Solvatten och Stadsmissionen i vetskapen att små insatser kan göra stor förändring.

Det är en sanning som i hög grad gäller för många av våra uppdrag, inte minst inom klimatområdet. Många gånger är det små, smarta lösningar som kan göra stor skillnad. Effekterna av ett förändrat klimat drabbar fattiga delar av världen värst. Som konsultfö-

retag gör vi vårt bästa för att hjälpa till både med anpassningar till ett förändrat klimat och till minskade utsläpp av växthusgaser.

Som medmänniskor kan vi också göra insatser och tänka på dem som har det svårt.

Inte minst nu i jultider.

En riktigt God Jul och Gott Nytt År önskar jag er alla!

Rikard Appelgren

WSP UTREDER HÖGHASTIGHETS- BANOR I NORGE

WSP inledde förra året ett samarbete med kollegorna i norska Multiconsult, ett företag där WSP äger 25 procent. Syftet var att identifiera och genomföra gemensamma projekt på den norsksvenska marknaden. Och resultatet har inte låtit vänta på sig. Under året har flera kontrakt vunnits, det senaste rör en förstudie av norska höghastighetsbanor där WSP skrev ett avtal med norska Jernbaneverket i början av oktober.

De norska investeringarna i infrastruktur har ökat kraftigt de senaste åren. För vägar ligger ökningen på 60 procent och för järnväg på cirka 100 procent. Bakgrunden är bland annat ett järnvägsnät som är kraftigt eftersatt och där 95 procent av järnvägen består av enkelspår. Detta kan jämföras med Sverige där 68 procent av järnvägen består av enkelspår. För att möta denna ökade efterfrågan har nu WSP och Multiconsult satt samman ett antal projektgrupper som erbjuder sina tjänster på den norska marknaden.

– WSP är starka på väg och järnväg säger Eskil Sellgren, vice vd för WSP och affärsområdeschef för WSP Samhällsbyggnad. Samtidigt har norrmännen en brist på denna kompetens och det är svårt att rekrytera så nu passar vi på att erbjuda vår kompetens tillsammans med Multiconsult. Det är en win-win-situation där ambitionen är att plocka hem minst 10 projekt under detta första år.

Samarbetet har startat mycket bra. Under förra hösten inledde företagen ett projekteringsarbete på E18 för sträckan Gulli – Langåker och under sommaren har de arbetat med att projektera utbyte av samtliga kontaktledningar på Oslo centralstation. Det senaste avtalet undertecknade i början av oktober och rör den förstudie av Höghastighetsbanor i Norge som nu påbörjas. Norrmännen har länge sneplat på såväl Sverige och övriga Europa, men nu verkar det vara dags att utreda möjligheterna för snabbtåg även hos dem. WSP och Multiconsult ansvarar för det delprojekt som

FOTO: JERNBANEVERKET/NÅL SVINGHEIM

kallas Järnvägsspecifik utredning och utveckling. Projektet är en del av höghastighetsutredningen och det arbete som syftar till att ge en långsiktig strategi för järnvägen i Norge.

– Detta är ett projekt av stor betydelse för WSP, säger Eskil Sellgren. WSP och Multiconsult har tillsammans redan vunnit ett antal kontrakt när det gäller infrastruktur. Fokuseringen på järnväg kan dock sägas vara kärnan i vår strategi så det var viktigt för oss att vinna detta uppdrag.

För mer information kontakta Eskil Sellgren, 08-688 61 87, eskil.sellgren@wspgroup.se

I Sverige är WSP ett rikstäckande konsultföretag med ca 2200 medarbetare. Verksamheten bedrivs inom följande affärsområden; WSP Analys & Strategi, WSP Byggprojektering, WSP Environmental, WSP International, WSP Management, WSP Samhällsbyggnad, WSP Systems. Globalt har WSP ca 9 000 medarbetare i bland annat England, USA, Sydafrika, Australien och Sydostasien.

WSP Projekt & Affärer Adress: WSP 121 88 Stockholm-Globen
Ansvarig utgivare: Siv Axelsson, tel 08-688 65 43, e-post siv.axelsson@wspgroup.se
Produktion: Kungsholmsgruppen Redaktör: Barbro Winnerbäck, tel 0733-40 30 55, e-post barbro.winnerback@wspgroup.se Layout: Interactive Publishing
Adressändringar: eva.holmefalk@wspgroup.se
Tryck: Elanders-Gummessons. ISSN 1650-8254

TUFF TIDPLAN FÖR SÅGVERKET

Södra Timber har köpt ett sågverk av den tyska sågverkskoncernen Klausner. Hela anläggningen, som bara varit i gång 1 år i Adelebsen, har nu monterats ned och ska byggas upp igen i Värö, norr om Varberg. För Södra Timber innebär det att produktionen vid Värö kommer att tredubblas, från dagens 275 000 m³ till 750 000 m³ per år. Redan sommaren 2011 beräknas produktionen vara igång. Det innebär en mycket snäv tidplan för alla som nu bygger upp anläggningen i Värö, samtidigt som produktionen i det befintliga sågverket pågår som vanligt.

I projektet har WSP Management uppdrag att bli ansvarig för kvalitetsansvar enligt PBL, BAS-P, byggkontroller, byggherrekalkyler, projekterings- och byggledning. Anders Grönvall från WSP Management i Göteborg är uppdragsansvarig och samordnar WSP:s konsultuppdrag. - Vi har hjälpt

Södra med framtagandet av förfrågningsunderlag och upphandling av entreprenörer. Nu byggläder vi alla markarbeten och hjälper dem med byggkontroller av själva byggnaderna för det nya sågverket, säger Anders.

När det gäller maskinerna, som kommit från Tyskland i 800 längtradare, så svarar Klausner för att få dem på plats och i drift. För att klara den snäva tidplanen jobbar den tyska byggentreprenören och Peab sida vid sida i skift.

WSP ansvarar även för projektering som pågår parallellt med entreprenaderna. WSP Byggprojektering är konstruktörer, WSP Systems svarar för el och ventilation, WSP Samhällsbyggnad projekterar marken och WSP Brand & Risk svarar för säkerhetsarbetet. Hela etableringsytan är 154 000 m² varav byggnadsytorna uppgår till ca 30 000 m², fördelade på sex byggnader.

- Det är otroligt intressant och lärorikt att vara med i ett projekt av

WSP Management i Göteborg håller i trådarna vid sågverket i Värö. Fr v Mats Amundsson, Kristian Holm, Ruben Media Ringlund, Anders Grönvall och Petter Winberg (saknas på bild gör Joakim Rehnberg).

den här omfattningen med en sådan tidsram, säger Anders Grönvall. Vi har fått stöd av Karl-Erik Norberg i Stockholm som har stor erfarenhet av industriprojekt. Det är finessen med WSP, att det finns ett starkt nätverk att bolla idéer med. Vi har också väldigt bra samarbete i teamet

från WSP Management. Högt i tak och alla hjälper alla. Då blir det kul att jobba, även om det är pressade tidsramar.

För mer information, kontakta Anders Grönvall, 031-727 28 11, anders.gronvall@wspgroup.se

RAMAVTAL MED UMEÅ KOMMUN

WSP har under våren deltagit i Umeå kommuns upphandling av teknikkonsulttjänster. Upphandlingen är nu avslutad och av totalt nio upphandlade teknikområden har WSP tecknat avtal i sju.

De sju ramavtal som WSP nu tecknat med Umeå kommun omfattar "Mark och geoteknik", "Trafik och gatubyggnad", "Konstruktion, bygg", "Projektledning", "VVS", "El och Tele" samt "Säkerhet och Brand". I de fyra förstnämnda blev WSP

rankad som etta och kan därmed ses som huvudleverantör. Samtliga avtal innebär ett förnyat förtroende från Umeå kommun med undantag för områdena "Säkerhet och Brand" samt "Projektledning" där WSP nu tecknar avtal för första gången. Det totala värdet för upphandlingen beräknas till ca 80 miljoner kronor.

- Det är väldigt roligt att WSP åter en gång får teckna ramavtal med Umeå kommun, säger Eskil Sellgren, vice vd för WSP och affärsområdeschef för WSP Samhälls-

byggnad. Vi har arbetat med Umeå kommun under en längre tid och de har idag utvecklats till en av våra viktigaste kunder.

Ett av de uppdrag WSP har där Umeå kommun är uppdragsgivare är projektet "Stråket". Här är WSPs uppgift att hitta en trafiklösning för sjukhus- och universitetsområdet i Umeå som skapar ökad tillgänglighet, funktionalitet och säkerhet på platsen. Förhoppningen är att detta i sin tur ska bidra till utveckling av utbildning, forskning, sjukvård och

näringslivet på området. Arbetet har omfattat projektering av bland annat mark, trafik, geoteknik, VA, markvärme samt El/Tele. Finansierare av projektet är utöver kommunen, Västerbottens läns landsting, Umeå Universitet och Tillväxtverket. Etapp 1 av projektet beräknas vara klart i slutet av november 2010 och målet är att allt ska vara färdigt september 2012.

För mer information kontakta Eskil Sellgren, 08-688 61 87, eskil.sellgren@wspgroup.se

Vy över Norra Djurgårdsstaden i Hjorthagen sett från nordväst. Framtagen av Stockholms stad genom Aaro Designsystem.

NORRA DJURGÅRDSSTADEN

– EN MILJÖSTADSDEL I VÄRLDSKLASS

HÅLLBARHET

Under de närmaste tio åren kommer Norra Djurgårdsstaden att växa fram i Hjorthagen i Stockholm. 5 000 nya bostäder planeras i området som även kommer att innehålla affärer, service och kommersiella lokaler. Kommunfullmäktige i Stockholms stad beslutade i miljöprogrammet 2008 - 2011 att Norra Djurgårdsstaden ska ges en tydlig miljöprofil. För att Norra Djurgårdsstaden ska nå målet att bli en miljöstadsdel i världsklass har kommunen arbetat utifrån fem viktiga fokusområden: energianvändning, transporter, klimatanpassning, kretslopp och livsstilsfrågor.

WSP har många olika uppdrag för Norra Djurgårdsstaden, bland annat har Marie Åslund och Daniel Larsson från WSP Landskap och Miljö arbetat med två uppdrag, dels klimat-anpassning och grönstruktur dels grönytefaktorn. – I vår första utredning behandlade vi klimatförändringar och hur man kan använda grönstrukturen som ett verktyg för klimatanpassning, säger Marie Åslund. I uppdraget ingick omvärldsanalys för att se hur man i andra storstäder med liknande klimatförutsättningar jobbar med dessa frågor:

– Vi har utgått från de klimatscenarion som tagits fram för Stockholm och som pekar på att vi kommer att få ökad nederbörd med fler kraftiga skyfall. Mer dagvatten måste tas omhand. Det förväntas också bli fler och längre värmeböljor. Värmeböljor kan vara påfrestande för stadsborna, främst äldre och sjuka och innebär också en ökad stress på stadens ekosystem. Här gäller det att planera för en tålig och varierad grönstruktur

som klarar ökade påfrestringar och som kan bidra till att sänka temperaturen i hårdgjord stadsmiljö. Att hitta mångfunktionella lösningar blir allt viktigare när man nu bygger så tätt, framhåller Marie Åslund. Här fyller träd och annan grönska många viktiga funktioner; rekreation, dagvattenhantering, temperaturutjämning, luftrening. Med förväntade klimatförändringar ökar behovet av väl fungerande grönstruktur i staden, både inom offentlig miljö och kvartersmark.

Stockholms stad har beslutat att arbeta med Grönytefaktorn som ett planeringsverktyg i Norra Djurgårdsstaden. Marie och Daniel har varit med och utvecklat en modell för beräkning av grönytefaktorn (för kvartersmark) som är betydligt mer anpassad till lokala förhållanden och till klimatförändringar än de modeller som finns. – Vi har byggt vidare på en modell från Tyskland som också använts i Malmö sedan slutet av 90-talet, berättar Daniel Larsson. Att ha en tydlig metod för att beräkna grönytefaktorn inspirerar både till diskussioner i projekteringsfasen och är en stor hjälp för att styra projekten så att stadens krav på rekreativa/sociala, biologiska och klimatrelaterade (lokalklimat) aspekter tillgodoses genom hela planeringsprocessen. I beräkningsmodellen för grönytefaktorn eftersträvas en samverkan för att styra mot systemlösningar och mångfunktionalitet, säger Daniel.

I Norra Djurgårdsstaden har grönytefaktorn satts till 0,60. Det innebär att när man delar den ekoeffektiva ytan (den yta som har positiv betydelse för platsens ekosystem och lokalklimat samt sociala värden kopplade till grönska) med hela tomtens yta

– Ekar får inte ha för stort avstånd mellan varandra om de ska fungera bra, säger Marie. Vi har lärt oss mycket om ekar genom ett mycket gott samarbete med Calluna AB som studerat ekens spridningssamband genom Norra Djurgårdsstaden sett över en 200-årsperiod. Plantering av nya ekar på rätt ställen ger höga poäng i beräkningsmodellen.

så ska resultatet bli minst 0,60. Syftet med grönytefaktorn är att med hjälp av grönska och vatten skapa gårdar som ger sociala värden och samtidigt bidrar till biologisk mångfald och till klimatanpassning. Mer regn ställer krav på dagvattenhantering och på möjligheten att fördröja och samla upp vatten för sommaren torkperioder. Träd och träd-dungar behövs för att ge svalka och bättre lokal-klimat. Eklandskap och vattenmiljöer (för groddjur mm) har utpekats som särskilt viktiga biologiska strukturer att stärka här i kanten av Nationalstads-parken och har därför styrt grönytefaktorn för Norra Djurgårdsstaden. Lösningar som ger goda växtbetingelser med tillräckligt jorddjup och vatten premieras också i beräkningsmodellen. Grönytefaktorn syftar naturligtvis också till att höja de sociala och rekreativa värdena i bostadsområdet. Det ska finnas möjligheter till ro och avskildhet, till utsikt över landskapet, spännande lek miljö för barn och till blomsterprakt och trädgårdsodling samtidigt som alla andra funktioner ska in på liten yta. En ro-

lig men krävande utmaning för landskapsarkitekter, biologer, dagvattenprojektörer med flera.

– Det har varit mycket spännande att delta i utvecklingsarbetet kring Norra Djurgårdsstaden, säger Marie och Daniel. Nu testas modellen av dem som projekterar gårdarna och beräkningsmodellen kommer att uppdateras och justeras allteftersom.

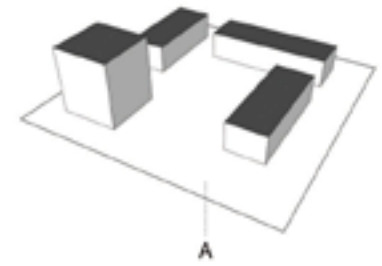
I arbetsgruppen ingick förutom Marie Åslund och Daniel Larsson från WSP, också Gösta Olsson, Exploateringskontoret, Christina Wikberger och Gunilla Hjort från Miljöförvaltningen samt Mova Hebert, Calluna Konsult.

För mer information, kontakta Marie Åslund, 08-688 63 35, marie.aslund@wspgroup.se

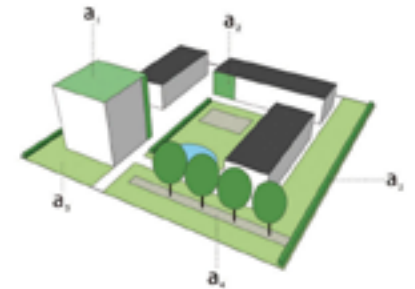
WSP har många uppdrag i anslutning till Norra Djurgårdsstaden. Några av dem kommer vi att återkomma till i Projekt & Affärer.

Daniel Larsson och Marie Åslund och från WSP.

Grönytefaktorn utgår ifrån tomtens yta (A).

Nästa steg är att räkna de "ekoeffektiva" ytornas area (a).

Vissa objekt såsom träd, saknar en klart definierad yta och tillskrivs därför en schablonarea av systemet.

Slutligen listas en rad olika lösningar vilka i sin tur tillskrivs en faktor (x). Lösningar som premieras något av de tre fokusområdena får högre poäng.

$$GYF = \frac{a \times x}{A} = 0.60$$

Den slutgiltiga ekvationen ska resultera i ett värde som är lika med eller överstiger 0.60. På detta sätt styr systemet mot en viss typ av lösningar som premieras genom x-värdet samt arean av storleken på de olika delytorna.

Kv Kommendörkaptanen
U-värden:
• 1,2 W/m²K för fönster,
• 0,12 W/m²K för taket,
• 0,18 W/mK för yttervägar
• 0,17 W/m²K för ytterväggar
Lufttäthet 0,4 l/h vid 50 Pa

POSITIV UTVECKLING INOM HÅLLBART BYGGGÅNDE

HÅLLBARHET

– Det går fort nu inom hållbart byggande, säger WSPs solenergiexpert Charlotta Winkler. Enligt EUs byggregler ska man uppnå ”nära nollenergibyggnader” när det gäller nyproduktion kring 2020. I Sverige har vi kommit en bra bit på väg mot det målet. Redan idag har många av de nyproducerade bostäderna bättre energiprestanda än vad dagens byggregler kräver.

Det här beror på att byggföretag tagit miljöfrågor och klimatförändring på stort allvar och ställt krav på material och leverantörer. Runt om i landet finns många goda exempel på flerbostadshus med mycket låg energianvändning. Nu är man redo att gå från test- och utvecklingsprojekt till storskalig produktion, säger Charlotta.

Inom WSP kan vi uppvisa flera goda exempel där konsulterna bidragit med sin kompetens inom hållbart byggande och energioptimering.

Det gäller bland annat kvarteret Kommendörkaptanen, ett flerbostadshus i Malmö med elva lägenheter. ByggVesta uppförde i ett pilotprojekt ett så kallat Egenvärmehus® tillsammans med White Arkitekter. Från WSP Environmental

deltog Jasenka Hot och hon berättade om projektet i Projekt & Affärer 2008. Då tyckte hon att det skulle bli intressant att följa mätningarna och se om prognoserna skulle hålla i verkligheten.

– I projekteringen räknade vi med att energibehovet för tappvatten, uppvärmning och fastighetsskötsel skulle bli 65 kWh/kvm och år, säger Jasenka. Mätningarna visar att vi kommer mycket nära målet enligt den senaste uppdateringen och korrektion av uppvärmd area (Atemp).

Med erfarenheterna från pilotprojektet i Malmö som grund byggde ByggVesta sedan ett flerbostadshus med 59 lägenheter i Hammarby Sjöstad i kvarteret Kajutan. Även här deltog WSPs energiexpert Jasenka Hot. Här har man ett mycket effektivt ventilationssystem (VoltAir-system) med från- och tilluft och värmeåtervinning (FTX-aggregat) med en återvinningsgrad på 90 procent (SP-testat). Lägenheterna värms upp med hjälp av ventilationsluften och separata värmebatterier för varje lägenhet. Traditionella radiatorer saknas helt. Egenvärmehuset® har en värmetrög och tät stomme, bättre isolering och energieffektiva fönster. Energianvändningen projekterades till 55 kWh/kvm och år, vilket också visar sig stämma med mätningarna

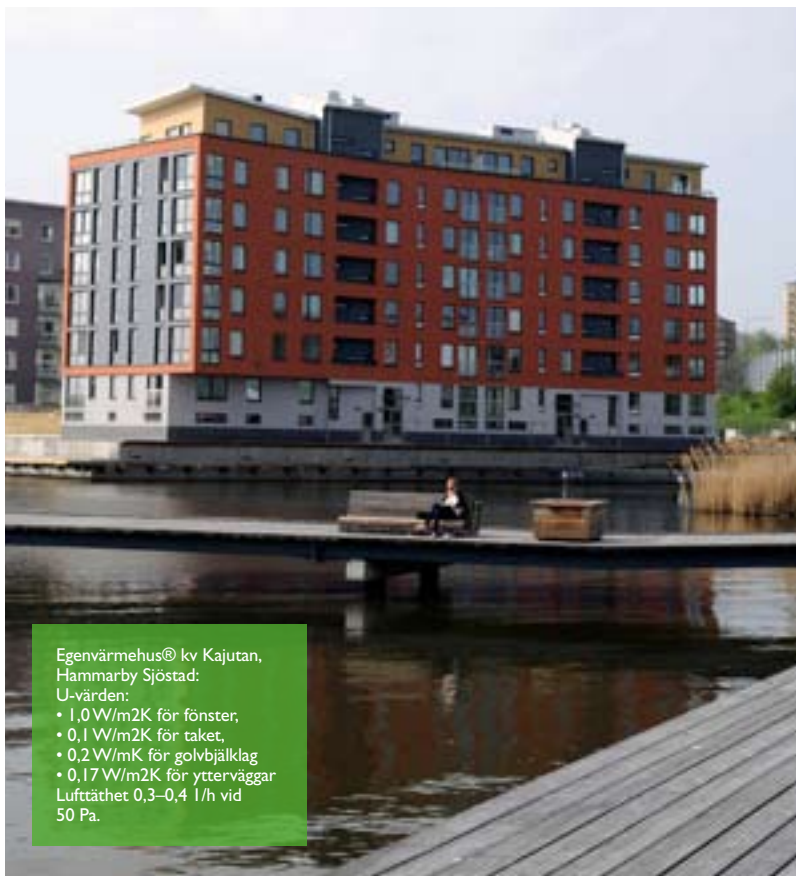
hittills. Fullständiga mättningsresultaten blir klara efter årsskiftet.

– I kvarteret Kajutan har man individuell mätning och debitering av varmvattenförbrukningen, säger Charlotta. Då sänks energianvändningen med 10-30 procent, det vet man efter flera genomförda studier.

Tidigare har WSP också deltagit i kvarteret Seglet i Karlstad, ett hus med 44 lägenheter och som när det stod klart 2007 var Sveriges energieffektivaste hus. Värme- och tappvattensystemet i fastigheten utnyttjar returvärmerna i fjärrvärmenätet från ett område intill. Det leder till en sänkning av temperaturen i fjärrvärmens returledning vilket ökar återvinningsgraden och förbättrar rökgasreningen hos Karlstad Energi. Från WSP deltog bland andra Diana Avaso och Lotti Lindstri. Projektet följdes av Karlstads universitet och Lunds tekniska högskola.

– Totalt sett har man nu kommit långt i Sverige när det gäller att minska energianvändningen i flerbostadshus, säger Charlotta Winkler. Däremot finns fortfarande en hel del att göra vid ombyggnader av flerbostadshus till lågenergihus och vid nybyggnad av lokaler.

Men det händer mycket även på den fronten. WSP har bland annat deltagit i

Egenvärmehus@ kv Kajutan,
Hammarby Sjöstad:
U-värden:
• 1,0 W/m²K för fönster,
• 0,1 W/m²K för taket,
• 0,2 W/m²K för golvbjälklag
• 0,17 W/m²K för ytterväggar
Lufttäthet 0,3–0,4 l/h vid
50 Pa.

Brogården
U-värden:
• 0,11–0,095 W/m²K för väggar
• < 0,09 W/m²K för golvfundament
• > 1,2 W/m²K för fönster
Lufttäthet 0,1 l/s, m².

det uppmärksamade projektet Brogården i Alingsås där 300 lägenheter från miljonprogrammet byggdes om till passivhus. Projekt & Affärer skrev om projektet 2009 då ombyggnaden hade startats. WSP Byggprojektering i Göteborg med Henrik Carlsson och Jan Pettersson deltog i detta partneringsprojekt och Kurt Möller från WSP Environmental medverkade på energisidan. Målet var att halvera energibehovet för uppvärmning, hushållsel och fastighetsel, som innan ombyggnaden låg på 216 kWh/kvm och år. Idag är siffran 94 kWh/kvm och målet är 92 kWh/kvm. Uppvärmningen sker via ett FTX-aggregat med en värmeåtervinning på 85 procent. En solfångaranläggning och fjärrvärme med flisförbränning försörjer lägenheterna med energi för tappvarmvatten och den spetsvärme som kommer att behövas till uppvärmningen. Ett småskaligt vindkraftverk ska också installeras i området.

Kv Seglet
U-värden:
• 1,0 W/m²K för fönster
• 0,05 W/m²K för tak
• 0,11 W/m²K för ytterväggar
• 0,13 W/m²K för golv
Lufttäthet 0,13 l/h vid 50 Pa

För mer information, kontakta
Charlotta Winkler, 08-688 61 97,
charlotta.winkler@wspgroup.se

Hallå där Hans Wetterlund

Rådgivare inom byggnadsfysik och energi på WSP-kontoret i Göteborg

Du hjälper företag att utveckla sina produkter ur energisynpunkt. Vad är det kunderna vill ha hjälp med?

Det kan till exempel handla om tillverkare av kantbalkselement som vill se till att deras produkter medverkar till att nå husets klimatmål. Just kantbalkar är väldigt viktiga. Har man inte tänkt till på hur de är utformade så kan 20 % av en byggnads värme försvinna ut den vägen, särskilt om man också har golvvärme. Jag gör egentligen hundratals beräkningar där man tar hänsyn till hur kantbalken är utformad, vilka material som ingår och hur isoleringsmassan är beskaffad. Jag har också haft uppdrag som gäller fönster; infästningar för glasfasader; byggnadsmaterial och även hela byggnader där kunden vill skapa hus med lågenergikoncept.

Innebär det att produkten sedan har en sorts kvalitetsstämpel?

Inte i egentlig mening. Men mitt jobb kan granskas eftersom jag jobbar efter SIS-standard. Den som vill kan följa upp precis vilka beräkningar som är gjorda och vilka resultat jag kommit fram till. Detta ställer stora krav på min objektivitet. Det händer att jag analyserar konkurrerande produkter och då får det aldrig råda någon misstanke om favorisering. Det är jag oerhört nogga med.

Hur länge har du jobbat med produktutveckling?

Ja, det närmar sig nog 12 år ungefär. Jag började egentligen som snickare, något jag har stor nytta av idag, sen blev det Chalmers och WSP. Det är väldigt lärorikt och intressant att göra energianalyser och undersöka vart värmen egentligen tar vägen. Numera har jag inga förutfattade meningar; resultaten av en analys kan ofta vara något helt annat än man trodde från början.

Idag är det stort fokus på energianvändning – finns det mer att göra?

Man har kommit långt inom energisnålt byggande och just därför blir de små, små detaljerna allt viktigare. Små åtgärder får stort genomslag när helheten redan är ganska bra. Så nog finns det fortfarande mycket att göra på materialsidan. Det gäller ju också att se till helheten. Om man till exempel satsar på de bästa värmeisolerande fönstren så stannar värmen i huset och då måste det kanske kylas mer dagtid. Och kylan drivs med el – så då kanske den totala energivinsten inte blir så stor som var avsett. Det är alla sådana olika aspekter man måste ta med i analysen. Ibland räcker det att en produkt är "tillräckligt bra" för att helheten i byggnaden ska bli den allra bästa. Det gäller helt enkelt att hitta rätt lösning i rätt sammanhang.

Finns dina kunder främst i Göteborgsområdet?

Nej, jag har uppdrag i hela landet och mycket gott samarbete med mina kollegor på WSP Environmental och WSP Byggprojektering. Det börjar också bli allt fler uppdrag i England där kraven på energieffektivisering ökar i snabb takt. Över huvud taget har det blivit stort fokus på energifrågorna. Våra kunders kunder ställer krav och det gör att hela branschen ställer om sig.

För mer information, kontakta Hans Wetterlund, 031-727 27 26, hans.wetterlund@wsp-group.se

UTVECKLINGSPROJEKT VÄRTAN

I Stockholm planeras bygget av en ny pir för färjetrafiken vid Värtahamnen. Projektet omfattar rivning av befintliga byggnader, utbyggnad av Värtapiren med 84 000 m² i flera etapper och uppförande av en ny terminalbyggnad. Under tiden projektet pågår skall hamnverksamheten fortgå med så få störningar som möjligt. Den nya piren, som ska vara klar år 2016, kommer att ge plats för fem färjor istället för dagens fyra.

Stockholms hamnar har med ombyggnaden av Värtahamnen ambitionen att vara ett föredöme inom miljö. Miljöarbetet har dessutom intensifierats då Värtahamnen ligger i anslutning till Norra Djurgårdsstaden som är utsett som ett av tre nya miljöprofilområden i Stockholm Stad. Camilla Sandberg arbetar som

miljösamordnare i projektet sedan februari 2010. I arbetet ingår bl.a. strategisk planering av miljöarbetet, framtagande av vision, mål och krav samt kommunikation med interna och externa aktörer. Camilla medverkar som stöd i miljöfrågor till projektledare och projektörer, ser till att vision, mål och krav uppfylls samt säkerställer att miljölagstiftning efterlevs. I miljöarbetet ingår även utvärdering av miljöklassningssystemen LEED, BREEAM och Miljöklassad byggnad. I rollen som miljösamordnare ingår även arbete med implementering av det utvalda miljöklassningssystemet.

För mer information, kontakta Camilla Sandberg, 08-688 68 46, camilla.sandberg@wspgroup.se

SOLCELLER I GÖTEBORG

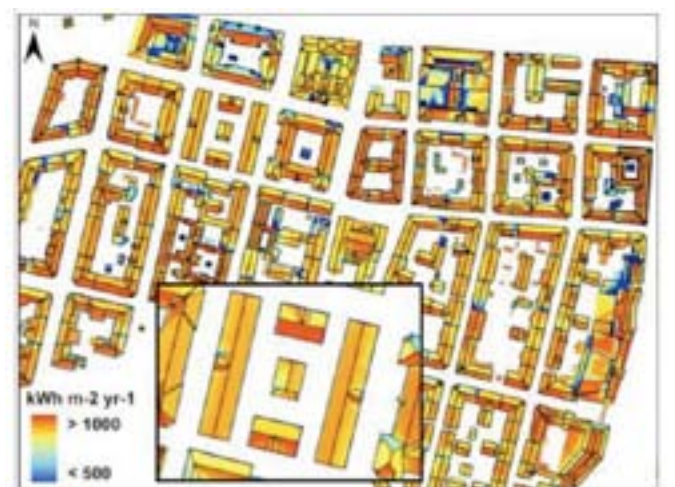
Utveckling av GIS-verktyg för beräkning av potentiell solenergiinstrålning på urbana taktytor

Solceller ger möjlighet att utvinna el på ett sätt som inte stör landskapsbild eller ljudnivå, och dessutom kan befintliga ytor utnyttjas. En stads taktytor kan vara mer eller mindre lämpliga för installation av solceller av många anledningar: de mest uppenbara är om taket befinner sig i skugga, liksom dess lutning och riktning i relation till solinstrålningen.

Projektet syftar till att ta fram ett GIS-verktyg för att utvärdera taktytors potential att producera solcellsenergi. Med resultatet kan de bäst lämpade byggnaderna/taken/delarna av ett tak identifieras för installation för solceller tillsammans med exploaterbara takyta. Möjlighet finns att i framtiden utveckla verktyget till att omfatta potential för fasadmonterade solcellspaneler.

Projektet är ett samarbete mellan WSP Analys & Strategi, Göteborgs Universitet, Göteborgs stad Stadsbyggnadskontoret samt Länsstyrelsen Västra Götaland. Finansiärer är SolEl-programmet, Göteborg Energi samt Länsstyrelsen Västra Götaland.

För mer information kontakta Per Jonsson, 031-727 29 23, perjonsson@wspgroup.se

Bilden visar total inkommande solenergiinstrålning (kWh/ytenhet) på alla taktytor i stadsdelen Haga, Göteborg, under ett typiskt meteorologiskt år. Infälld bild är en delförstoring av området. Upplösning 0,5 × 0,5 m.

ÅRETS ENERGIEFFEKTIVA ANLÄGGNING

WSP Ljusdesign var även i år en av finalisterna i Svenska Ljuspriset. WSPs belysningsexperten hade svarat för ljusplaneringen vid Välinge Innovations anläggning utanför Helsingborg som fick priset "Årets Energieffektiva Anläggning". Motiveringen var bland annat att "anläggningen på Välinge Innovation visar att det är möjligt att utforma ett energieffektivt ljus utan att det blir en tråkig miljö eller försämrar de visuella förutsättningarna för brukarna".

Jim Collin, Lennart Green, Nicklas Berndtsson och Mikael Kjellberg från WSP är männen bakom det lyckade projektet i Helsingborg.

– Utmaningen är alltid att skapa rätt ljus på rätt plats vid rätt tid, säger Jim Collin, som svarade för ljusplaneringen. Det är mycket glädjande att man idag inte stirrar sig blind på installerad effekt, W/m². Istället tar man numera fasta på drifttiderna för anläggningen och får därmed en mer rättvis bild av energianvändningen. I Välinge har man prioriterat medarbetarnas arbetsmiljö och skapat en anläggning med bästa möjliga visuella komfort och ljus kvalitet och samtidigt en mycket god energieffektivitet.

För mer information, kontakta Jim Collin, 040-35 43 63, jim.collin@wspgroup.se

BILDER: ULF CELANDER

BIL ELLER KOLLEKTIVTRAFIK

Känslan av kontroll är avgörande

På uppdrag av Trafikverket har Lisa Johnsson, tillsammans med kollegor på WSP Analys & Strategi, undersökt vilka faktorer som skulle få människor att lämna bilen hemma och istället välja kollektivtrafik.

– Det visade sig att deltagarna i studien ofta är positiva till bilen för att de har kontroll över sitt resande, säger Lisa. Med bilen kan man själv bestämma när man ska resa vilket upplevs som en fördel om man till exempel ska lämna barn på dagis eller handla på hemvägen. Kollektivtrafiken upplevs som mer osäker. Man vet inte säkert om bussen eller

tåget kommer i tid, om det fungerar med byten så som man hoppats och så vidare.

Själva studien gick till så att 21 personer från Mälardalsregionen som dagligen kör bil till arbetet i Stockholm fick dokumentera sitt resande under två dagar. Därefter fick de göra resorna med kollektivtrafik två dagar och även dokumentera det. De fick beskriva för- och nackdelar med de olika färdställen och vilka problem de upplevde. Deltagarna fick också svara på vad som skulle krävas för att de skulle överge bilen och övergå till kollektivtrafiken.

– Syftet med vår utredning var att undersöka vilka faktorer som kan få människor att lämna bilen hemma, säger Lisa. Det visade sig att när deltagarna fick reflektera över sina resvanor så skapas möjligheter att

lämna bilen hemma. Man märkte till exempel att även bilresan innehåller fler moment, tidstjuvar och kostnader än vad man tänkt på. På samma sätt blev många positivt överraskade av kollektivtrafiken.

Resultaten har nu sammanställts och analyserats. – Vi kunde tydligt se att en viktig faktor som påverkar inställningen till kollektivtrafiken är information, säger Lisa. Man vill också ha ökad tillförlitlighet inom kollektivtrafiken och effektivare linjenät med tidtabeller som är anpassade till när människor vill och behöver resa.

Hela rapporten finns på www.wspgroup.se/analys

För mer information kontakta Lisa Johnsson, 08-688 77 45, lisa.johnsson@wspgroup.se

Lisa Johnsson, WSP.

Biogaskompetensen ökar kraftigt inom WSP. Här är hela nätverket samlat. Längst till höger, bakom Katarina Starberg, står affärsområdeschef Eskil Sellgren som haft stor betydelse för WSPs biogassatsning.

BIOGASGÄNGET VÄXER

WSP har nu knutit till sig ytterligare experter inom biogas.

– Det är helt i linje med vårt mål att växa och ta täten inom det här viktiga och efterfrågade området, säger Katarina Starberg. Vi kan erbjuda kvalificerade tjänster i hela kedjan kring biogasen; från strategiska utredningar och tillståndsansökningar till projektering och genomförande av biogasanläggningar.

För att klara den stora efterfrågan på biogas som råder nu måste man i högre grad än idag ta hand om hushållens matrester. Nu samlas bara ca 20 % av allt matavfall in så det finns mycket mer att göra på det området.

– Det är själva nyckeln i biogasprocessen, säger Katarina. Vi har jobbat många år med att hitta metoder för att på bästa sätt ta hand om soporna och omvandla

dem till ett flytande material för rötning. Det svåra är att få bort alla föroreningar och material som inte kan omvandlas utan att göra för stora förluster. Men här kan vi nog påstå att vi har det samlade expertkunnandet på området.

Tidigare producerades biogas vid rötning av slam från avloppsreningsverken. Numera använder man, förutom matavfall, även annat organiskt material t ex grödor som råvara. Biogas kan nyttjas för värme- eller kraftproduktion eller som fordonsbränsle.

WSPs biogasgrupp består av ett flertal mycket erfarna experter på kontoret i Stockholm. – Men vår samlade styrka är hela det nätverk som finns runt om i landet berättar Katarina Starberg. Vi har ett fantastiskt bra samarbete mellan de olika affärsområdena och kan därmed täcka in alla typer av tjänster. Det är otroligt roligt

att arbeta med så kreativa människor och vara med i ett läge när det verkligen händer mycket på marknaden. Biogasen ökar i hela landet och det är en mycket spännande utveckling där vi kan vara med och ta stor plats.

För mer information, kontakta Katarina Starberg, 08-688 65 17, katarina.starberg@wspgroup.se

Exempel på aktuella biogasprojekt inom WSP:

- Strategiska studier Stockholms län
- Strategiska studier Kalmar län
- Tillståndsansökan biogasanläggning i Halmstad
- Biogasstrategi för region Skåne
- Projektering Uppsala Biogas
- Utbyggnad av NSRs biogasanläggning i Helsingborg

NÄTVERK

Den lilla kärnan av biogasexperter stötts av WSPs breda nätverk, vilket innebär att man kan erbjuda heltäckande tjänster i alla delar av biogasproduktion.

EFTER 42 ÅR LÄGGER PARHÄSTARNA AV NÄR DET ÄR SOM BÄST

– Man ska sluta på topp, säger Gunnar Wellén och Ronnie Persson på WSP Management i Stockholm. Och verksamheten på deras avdelning har nog aldrig varit starkare än nu, varken ekonomiskt eller när det gäller kompetens och bredd. Så fick de också motta WSP globala pris Life Time Achievement Award i år för att de ”med sina olika personligheter har bidragit till utvecklingen av WSP Management och år efter år legat i toppen av lönsamhetsligan både i WSP Sverige och på Group-nivå. De har nöjda kunder och medarbetare och har tagit ett stort ansvar i planeringen för framtiden”.

Gunnar och Ronnie har haft en lång yrkesresa tillsammans. De kom till dåvarande Ingenjöröfretaget Jacobson & Widmark med två månaders mellanrum. Gunnar i november 1968 och Ronnie i januari 1969.

– Då var ingenjörerna klädda i vita rockar och de hjälpmedel vi använde var papper, penna, linjal och räknesnurra, minns Gunnar.

– Ja, man hade valkar på långfingret efter pennan och man fick lämna sina handskrivna byggnadsbeskrivningar till en skrivbyrå eller sekreterare, säger Ronnie.

Vid den tiden var Byggnadsstyrelsen den dominerande byggherren och en viktig aktör i utvecklingen av hela byggbranschen. De såg ett behov av att stärka projekteringsledarrollen med en funktion för projekteringsplanering och kostnadsstyrning. I samma veva skulle J&W bygga ett nytt huvudkontor på Lidingö och så bildades BAS (byggadministrativ service) som en grupp inom J&W Byggprojektering. Gunnar började på BAS 1972 och Ronnie 1973.

Därefter kom den stora oljekrisen, som innebar att inflationen plötsligt var över 15 procent, vilket medförde att budgetarna sprack för de flesta byggprojekt. Byggnadsstyrelsen satte press på konsulterna och krävde bättre kalkyler. Många uppdrag under den här tiden var kopplade till den

Gunnar Wellén och Ronnie Persson.

utlokalisering av statliga verk som pågick.

– Då byggde vi upp en kalkylverksamhet med 18 personer som arbetade med uppdrag i hela landet, säger Gunnar. Jag minns att jag reste runt och sålde in vår referenskalkyl-

modell som vi utvecklat med stöd av Byggnadsstyrelsen. Det var en mycket spännande tid, som också lade grunden för det nätverk jag har än idag inom företaget. Verksamheten växte för BAS, konkurrensen var hård. Framförallt tävlade man med Hifab och Åke Larsson Byggare.

1983 var det dags att dela upp BAS-verksamheten i två olika avdelningar. Både Gunnar och Ronnie blev avdelningschefer - de yngsta ditintills i J&Ws historia. Då var de ändå 36 år. Gunnar tog hand om kalkylavdelningen och Ronnies avdelning ägnade sig åt byggbeskrivning, byggläsning och projektleddning.

1987 blev J&W BAS ett dotterbolag till J&W, flyttade till nya lokaler på Stora Essingen och började marknadsföra sig mer aktivt som ett projektleddningsföretag.

Ett stort uppdrag som krävde mycket av Gunnars tid var Bankgirots nya kontorshus, som byggdes

i slakthusområdet. Gunnar var projektledare och skötte allt inklusive förhandlingar med markägare och hyresgäster. Det pågick mellan 1985 och 1990 och gav massor av erfarenhet och kunskap.

Uppdrag som Ronnie minns med glädje var Cosmonova vid Naturhistoriska museet. Han var där ombud och projekteringsledare för konsultgruppen samtidigt som han var projektledare i en helt annan typ av projekt, Barnängens fabriksutbyggnad på Ekerö.

– Vi hade stöd och hjälp av varandra och kunde alltid bolla idéer, säger Gunnar. Det har vi fortsatt med sedan dess. Idag delar de båda parhästarna rum sedan 15 år. Numera har WSP Management kontor i det gamla Lumahuset i Hammarby Sjöstad. Avdelningen har nu drygt 100 medarbetare som ställer upp för varandra.

– Vår kultur är en av hörnstenarna i verksamheten säger Gunnar. Vi har alltid jobbat med stor öppenhet och prestigelöshet. Här ska man känna sig trygg med att alltid få hjälp om det kör ihop sig. En förklaring till kulturen som råder på avdelningen är nog Gunnars och Ronnies olika personligheter.

– Jag är hetsig och drivande, säger Gunnar. Och Ronnie är lugn och klok.

– Var och en är vi starka, tillägger Ronnie med glimten i ögat. Tillsammans är vi oslagbara.

En annan bidragande orsak till trivseln på avdelningen är nog de årliga mästerskapen i golf och segling. Det svetsar samman gänget och stärker lagandan.

Både Gunnar och Ronnie framhåller vikten av duktiga medarbetare. Under årens lopp har de varit med om många olika trender och svängningar i byggbranschen. – Ibland är det fokus på ekonomi, ibland är det tid som är den viktiga faktorn och ibland är det funktion, säger Gunnar. Vi har jobbat med alla sorters genomförandeformer men det som är viktigt är att människorna man jobbar med är kunniga, engagerade och samarbetsinriktade.

Den 1 januari går Gunnar i pension. Ronnie fortsätter tre månader till. Sedan väntar nya spännande äventyr: Ronnie räknar med att det blir mer tid för segling och de tre barnbarnen.

Även Gunnar kommer att träffa sina barnbarn mer och tillbringa mer tid på golfbanan.

– Nu släpper vi det operativa ansvaret, men har ingenting emot att fortsätta dela med oss av våra erfarenheter i roller som mentorer, bollblank, stöd och utbildare.

Parhästarna ser fram emot en ny epok – vi önskar dem lycka till!

FOTO: ULF LODIN

Gunnar och Ronnie någon gång på 80-talet.

SAMVERKAN VID NORRA STATION SOMRÅDET

PROJEKT

Ett av de allra största och utmanade infrastrukturprojekten någonsin pågår just nu i Stockholm. Hela norra Stationsområdet mellan Solna och Stockholm skall bebyggas och integreras med det nya universitetssjukhuset Nya Karolinska Solna som öppnas 2015. För att skapa förutsättningar för den nya stadsdelen med sina 13 000 arbetsplatser och ca 3000 lägenheter måste först E4, E20 och Värtabanan förläggas i tunnlar. Detta intunningsprojekt pågår nu samtidigt som sjukhuset byggs och arbetena är igång med Norra länken och Citybanan. Alla dessa stora arbeten, som pågår samtidigt och påverkar varandra, ställer stora krav på både samverkan och tekniska lösningar.

Intunningsprojektet berör många av WSP-konsulter:

– Här kan man verkligen tala om samverkan mellan teknikområden och specialistkompetens, säger uppdragsledaren Lars Kallrén från WSP Samhällsbyggnad. Vårt uppdrag omfattar 14 teknikområden. Vi har

gjort arbetsplan och detaljplaneunderlag och MKB. WSP Brand & Risk har varit med i tidiga skeden. Risk- och säkerhetsfrågorna har stort fokus när man ska bygga bostäder ovanpå tunnlar med tät trafik och farligt gods-transporter. WSP Systems har en rad olika uppdrag kring ventilation, sprinklersystem, VVS, el och belysning. Och våra kollegor på WSP Analys & Strategi kommer in allt mer nu när det börjar handla om trafikstyrningen i tunnarna. Här finns experter på Mobility Management och Intelligent Trafikstyrningssystem.

VR-expert, vägprojektörer, markingenjörer, miljöexperter – det är nästan lättare att säga vilka delar av WSP som inte är berörda, säger Lars. Det är en stor styrka att ha så mycket kunskap och kompetens inom samma företag.

Medan de nya vägarna, broarna och tunnarna byggs måste både E4/E20 och Värtabanan flyttas till temporära lägen. Det är ett flertal omfattande och komplicerade entreprenader i sig. När projektet är klart kommer trafiken att gå i två tunnlar i söder-

gående riktning med totalt fem körfält samt en tunnel med fyra körfält i norrgående riktning. 2015 när Norra länken öppnas räknar man med att de båda södergående tunnarna ska vara klara. Därefter kan halva den temporära vägen rivas och ge plats åt färdigställandet av norrgående tunnelröret och nya Solnabron. Kring årsskiftet 2016/17 beräknas detta vara klart och då kan man börja exploatera norra halvan av den nya stadsdelen, den som ligger närmast Solna.

– Det är fantastiskt roligt att få delta i projekt av det här slaget, säger Lars Kallrén. Det är ett gigantiskt pussel där allt måste stämma. Tidsplanen är väldigt pressad. Vi jobbar i nära samarbete med Trafikverket med produktions- och entreprenadplanering. WSP har projekteringsuppdrag, inklusive installationsprojektering fram till våren 2012. Totalt handlar det om ett 15-tal entreprenader som upphandlas för väg- och intunningsprojektet.

För mer information, kontakta Lars Kallrén, 08-688 63 20, lars.kallren@wspgroup.se

Torbjörn Pedersen från JRF, tömmer papperskorgar i Danderyd. Med hjälp av GIS-verktyget i handdatorm har hans jobb blivit effektivare och enklare.

INGA ÖVERFULLA PAPPERSKORGAR I DANDERYD

I Danderyds kommun testas ett system som ska underlätta hantering och uppföljning av tömningar av papperskorgarna på offentliga platser. Bakom systemet finns en grupp GIS-utvecklare från WSP som specialiserat sig på att bygga kundpassade webbGIS-lösningar.

Torbjörn Pedersen på JRF Mark och Anläggning AB är en av dem som sköter tömningen av papperskorgarna och som nu testat det nya systemet.

– Det har verkligen förenklats jobbet för oss, säger han. Nu har man den lilla, smidiga handdatorm där det finns karta och checklista och allt vi behöver samlat på ett ställe. Alla papperskorgarna är utmärkta på kartan och vi bara klickar på den som vi tömt. Det blir lätt för oss att planera jobbet och lätt för vår uppdragsgivare på kommunen att följa upp arbetet. Vi har varit med i utvecklingen av systemet och nu kan vi se att det fungerar bra och sparar mycket tid.

– Internetuppkoppling på den bärbara datorm sker genom inbyggt 3G-modem, berättar Christian Lundberg från avdelningen Geografisk information inom WSP Samhällsbyggnad.

Webbapplikationen bygger på OpenSource-produkten OpenLayers, som hämtar kartdata från en WMS-tjänst uppsatt hos WSP. Information om all sopkorgstömning lagras i en SQL Server databas. Entreprenörerna kan på en karta se vilka sopkor-

gar som ska tömmas, vilka som är tömda och när de tömdes. Stadsträdgårdsmästaren i Danderyd kommun kan för uppföljning göra olika typer av uttag av den information som lagras i SQL Server databasen.

Pilotprojektet i Danderyd har pågått sedan i somras och nu ska det utvärderas.

– Vi ser tydligt alla de utvecklingsmöjligheter som

finns i systemet, säger Christian Lundberg. Man kan ju till exempel tänka sig att det kan ligga till grund för betalningssystemet, att man betalar per tömning. Det kan ju också användas för att rapportera skador på papperskorgarna.

För mer information, kontakta Christian Lundberg, 08-688 61 32, christian.lundberg@wspgroup.se

Datorm är fukt- och stöttålig och har en tryckkänslig skärm. De knappar och symboler som används i kartan är anpassade för att kunna hanteras i fält genom att peka på skärmen med ett finger.

NYTT SYSTEM FÖR INVENTERING

I Örebro rullar en bil utrustad med den allra senaste tekniken för inventering och dokumentation av vägdata. Magnus Larson och hans kollegor på WSP kan med hjälp av den nya kamerautrustningen ta högupplösta bilder med exakta positioner. Det innebär att man i bilder bland annat kan utföra olika typer av inventeringar såsom brunnar, area på belagda ytor, kantstenshöjder, skylthöjder, avstånd från beläggningsskant, frihöjd för en viadukt, olika typer av hinder i fråga om trafiksäkerhet och mycket annat. Även tillståndsbedömningar kan göras då bildkvaliteten är så bra att även små sprickor i vägbanan är mätbara.

Att samla in data i form av laserdata, video och bilder är ingen nyhet i sig. WSP har genomfört flera stora projekt åt Trafikverket där delar av det svenska vägnätet skannats. Resultatet levereras i form av markmodeller, projekteringskarta, VR-modeller och video.

– Det nya är att vi nu har ett eget enkelt system som är kostnadseffektivt även för mindre projekt. Vi kan få koordinater, mått och avstånd snabbt och enkelt och slipper göra tidskrävande och trafikfarliga mätningar inom vägområdet, berättar Magnus Larson. I nuläget har vi genomfört ett pilotuppdrag åt Trafikverket tillsammans med Mikael Hindrikes i Falun och Virgilio Pérez i Luleå.

I samarbete med wec360 kan vi som kompletment även fotografera med 360°-kamera som tar sfäriska panoraman längs med vägen. Vi har också möjlighet att lägga in interaktiva funktioner i bilderna.

Det nya systemet för inventering öppnar stora möjligheter för WSP och vi har redan sett att de produkter vi tar fram väcker stort intresse hos våra kunder, säger Magnus. Nu har vi verktyg som

inte bara underlättar för vägprojektörer utan också lämpar sig mycket väl för allt som gäller drift och underhåll av vägar. Resultatet av utförda inventeringar är också ett bra redovisningsverktyg då vi kan redovisa i flera olika program såsom WSP Avenue eller programmet PVD (Presentation vägtekniska data).

För mer information, kontakta Magnus Larson, 019-17 89 87, magnus.larson@wspgroup.se

NOTERAT

JÖNKÖPING – EN ATTRAKTIV HANDELSSTAD

Jönköping ska utvecklas till en av Sveriges attraktivaste handelsstäder och den övergripande målsättningen är att kommunens handelsstrategi ska bidra till en attraktiv handel och stärka Jönköping som regionens självklara handelscentrum. WSP har haft i uppdrag att ta fram den handelsutredning som legat till grund för handelsstrategin.

Utredningens slutsats är att Jönköping har goda förutsättningar att utvecklas till en av Sveriges attraktivaste handelsstäder. Detta kräver dock ett antal insatser från kommunen och stadens aktörers sida.

Utveckling av de samarbetsforum som finns idag bör ske och resurser avsättas för detta. En väl fungerande handel kräver ständiga förbättringar i dialog med berörda parter. I utredningen konstateras vidare att man bör koncentrera etableringar av sällanköpshandel av regional karaktär till Jönköpings stadskärna, A6 och Solåsen. En fortsatt utveckling av Jönköpings stadskärna bör bejakas.

Av vikt är också att sträva efter att skapa balans mellan å ena sidan priskonkurrens och brett utbud genom flera stormarknadsbutiker och å andra sidan mindre butiker som skapar bostadsnära utbud och utgör mötesplatser. Ny etablering eller väsentlig tillbyggnad av småskaliga enheter i underförsörjda stadsdelar och tätorter/glesbygd bör välkomnas.

Läs hela rapporten på www.wspgroup.se/analys

För mer information kontakta Fredrik Bergström, 0704-971204, fredrik.bergstrom@wspgroup.se

FORTSATT KONCENTRATION TILL STORSTÄDERNA I FRAMTIDEN

Koncentrationen av såväl befolkning som sysselsättning till storstäderna kommer att fortsätta i framtiden. Fram till år 2030 väntas storstadsregionernas andel av befolkningen öka med nästan fyra procent och deras andel av sysselsättningen med drygt fem procent.

Detta visar en scenarieanalys av den framtida regionala utvecklingen som WSP Analys & Strategi gjort till ITPS årsbok "Regionernas tillstånd 2008".

Två scenarier för den regionala utvecklingen fram till år 2030 presenteras, ett basscenario och ett alternativscenariot. Basscenarioet utgår från Långtidsutredningens basscenario och SCB:s prognos över befolkningsutvecklingen.

Enligt detta väntas storstadsregionernas andel av befolkningen öka med nästan fyra procent och andelen av sysselsättningen med nästan fem procent.

I alternativscenariot antas arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningen bland personer äldre än 55 år bli högre i framtiden. Alternativscenariot skulle innebära en ännu starkare koncentration av sysselsättningen till storstadsregionerna.

Scenarieanalysen ska inte ses som prognos över den svenska ekonomin. Syftet med den är att illustrera en möjlig utveckling baserad på demografiska prognoser, produktivitetstrender, framskrivningar och prognoser över utvecklingen på världsmarknaden.

För mer information kontakta Christer Anderstig, 08-688 77 33, christer.anderstig@wspgroup.se

UNGDOMSSATSNING I GÖTEBORG

Under hösten har WSP i Göteborg presenterat sig för studenter på olika sätt. Ett studentevent hölls 23 november där ett 40-tal studenter besökte WSP-kontoret. De delades in i grupper och guidades runt på de olika avdelningarna där de fick information om WSPs verksamhet. Lite förtäring och mingel blev det också innan kvällen var slut. I början på november deltog WSP i Framtidskampen, ett EU-arrangemang som ordnades av Göteborgs kommun. Framtidskampen vänder sig till ungdomar mellan 16-24 år som vill påverka sin framtid. Ett inslag var en tävling där ungdomarna skulle lösa olika uppgifter och därmed vara med i kampen om en praktikplats hos något av de deltagande företagen. Förutom WSP var det bland andra Lindex, Volvo, Sodexo och Liseberg som engagerade sig i framtidskampen i Göteborg.

INNOVATION FÖR ATTRAKTIVA OCH HÅLLBARA STÄDER

Innovation i stadsmiljöer var temat vid Vinnovas årskonferens 2010 där bland andra Peter Sharrat från WSP UK talade. Peter visade upp WSPs arbete i Masdar, världens första klimatneutrala och avfallsfria stad i Abu Dhabi.

– Idag förbrukar vi resurser för tre jordklot, sa Peter. För att vända utvecklingen behövs ny teknik och kreativa lösningar.

Sveriges näringsminister Maud Olofsson deltog också i konferensen och berättade att Sverige är världsledande inom fjärrvärme och fjärrkyla och har kommit långt när det gäller biogas. Det som behövs är att tänka i nya banor och koppla ihop tekniker och system och få fram nya affärsmodeller.

FOTO: ANETTE ANDERSSON

FOTO: ANETTE ANDERSSON

NOTERAT

Björn Hugosson började den 15 september som gruppchef för Transportpolitik på WSP

Analys & Strategi. Björn kommer närmast från Miljöförvaltningen i Stockholm där han under åtta år varit projektledare för EU-projekt inom miljöfordon och förnybara bränslen. Björn är civilingenjör från KTH och har även ett förflutet på Transek och LFV Arlanda.

– Transportpolitik är ett dynamiskt område som angår många människor och som ofta är medialt intressant. Jag ser fram emot att utveckla WSPs konsulttjänster inom detta område, säger Björn Hugosson.

Johan Lundin, teknologie doktor vid WSP Brand & Risk deltog nyligen i ett seminarium anordnat av Mälardalens Brand och Räddning och

Uppsala Brandförsvaret. Seminariet handlade om den nya Plan och bygglagen som träder i kraft i maj 2011 och som innebär skärpt kontroll av byggandet. Johan Lundins två föredrag handlade om hur funktionskraven i BBR kopplas till egenskapskraven i nya PBL och om Kontrollplanen, ett verktyg för kommunal tillsyn.

Marie-Louise Stenérus vann priset för bästa examensjobb på WSP Samhällsbyggnad förra året. Hennes arbete handlade om kompen-

sationsåtgärder för förlust av naturvärden. Dessutom bidrog examensarbetet till att Marie-Louise nu är anställd som miljöutredare på avdelningen Landskap och miljö i Stockholm.

Daniel Rosberg har börjat på WSP Brand & Risk som verksamhetsansvarig för brandfrågor. Han sitter på WSP-kontoret i Malmö och ansvarar för teknik- och kompetensutveckling inom brandområdet. Daniel kommer närmast från Tyréns och har även undervisat brandingenjörer på Lunds tekniska högskola.

BSVERIGE
PORTO BETALTAvsändare:
WSP, 121 88 Stockholm-Globen

STORA IDÉER FÖDS PÅ EN KAFFERAST

E. ENVIK

Ett labb vid Cambridge har fostrat 9 Nobelpristagare i kemi de senaste 50 åren. Deras svar på hur det kommer sig är: Kantinen.

På WSP stöter människor med olika infallsvinklar och kompetens på varandra dagligen över kaffet och i olika projekt. Sannolikt har vi fler skilda kompetenser än något annat analys- och teknikkonsultbolag. Vi tror nämligen att de bästa lösningarna kommer ur mångfald, där olika människor kompletterar varandra och knyts samman av samma vision och värderingar.

Och vad kan då vara bättre än att diskutera över en fika? Läs mer om vår unika mångfald av möjligheter på www.wspgroup.se.

UNITED
BY OUR
DIFFERENCE

